

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . . . 8 frt.
Félévre . . . 4 »
Negyedévre . . . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . . . 20 frt.
Fél oldal . . . 10 »
Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-
utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok,
mint a hirdetések
ott vétetnek fel.

«Nyilttér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel
minden szó után 5 kr.
és a kincstári illeték
számítottatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Tanügyi beszámoló.

Városunk tanügye ugy távozik a szünidőre, mint az olyan súlyos beteg, akit a kórodából mankón bocsátanak el. Bizony-bizony, ha fölteszszük a nemzeti kultúra tiszta szemüvegét: egy szájalomraméltó beteget látunk tanügyünkben s hasztalan kutatjuk a láthatáron az irgalmas szamaritánust.

A hatóság nálunk a kulturának mostoha anyja, a szó legszorosabb értelmében és ha egyszer-másszor tesz is valamit elvileg, markirozza csak a gondos anyát azáltal, hogy a fel-felzuduló közvéleményt egy időre ismét lecsöndesítse, valóságban azonban az elvet — elveti. Nincs egy vaskéz, mely a Potemkinvár korhadt tákolmányát ledöntse és a tanügy maradandó pantheonját építse fel helyén. Babel-torony építők törpe serege működik itt, kiknek nemcsak értelme zavart, de többnyire a kezük is zavarosban jár.

TÁRCZA.

A bajmoki világtárlat.

— Eredeti bucsufiák az olvasónak. —

I.

Hárman valánk az expedíció tagjai, akik vakmerően elhatároztuk, hogy Bajmokat egyenesen Bajmokon keressük fel.

A tuskóhuzó szentháromság, ahogy a szabadkai lányok elueveztek bennünket, elhatározta, hogy utánvételezre adja fel magát és azé a lányé lesz mindegyik, aki kiváltja.

— Fiúk! — mondok nekik — én már ismerem a falusi bucsut, valóságos leányvásár az, tehát leghelyesebb lesz falkában maradjunk, legfeljebb keressünk egy impreszszáriót.

— És ki lenne az, mert én, mint afféle expáter, csak a plébánost ismerem, aki igaz, hogy nőtlen ember, de nőgyűlölő is a szeretetreméltóságig. E szavakat Muki barátunk oly szentimentálisan szavalta, mintha még most is a néhai reverendában hevüene.

— Nekem ugyan volnának ismerőseim, — ugymond Muki barátunk, — de parthievadász inkognitómát én sem akarom elárulni nekik.

— He reka! — kiálték fel archimédi poszturába vágva magamat, — van nékem egy szellemi ismerősöm, akit ugyan testileg sohse láttam, de hát: magna ingenia . . . etcetera. Poéta emberek, mi egymást

Világosságot kérünk!

Itt a jezsuiták mumusával fenyegetett gymnázium remeg, ott a szegedi utra kitett képezde sir; itt a népiskolák várják a hajlékot, ott a polgári fiúiskola és földmives-iskola zörget a kapun bebocsátásért; itt az ipar- és kereskedelmi iskolák rimázkodnak pártfogásért, ott a leánynevelés esd uj területért. Panasz, hiány, hanyagság, czélszerűtlen intézkedés, vagy éppen elfeledkezés, ez a mi tanügyünk képe. Ily bábeli zavarban érte a tanév vége és a kapuk egy jobb jövő reményében, két óra ismét becsukódtak.

És most, a közvélemény nevében szólunk tanügyünk faktoraihoz. Minden Demosthenesnél szöbben beszél a tett, mondja a költő. Vajha ők is megértenék ezt és tettekben válaszolnának kérdéseinkre.

Mikor lesz pl. népoktatásunk végleg rendezve és az építkezések mikor

szeretjük, agyba-főbe dicsérjük, de oly sokan vagyunk, hogy csak szellemileg vagyunk egymásnak bemutatva.

— Bravó! — hangzik fel terezen — induljunk!

És keresztvetések között, mint ahogy az bucsusokhoz illik, utnak indultunk. Nem kisebb embert, mint magát Baross Gábort fogadtuk meg fuvarosunknak és a magyar-állam gombosi országutján vígan zónáztunk Bajmokra.

Hatan ültünk az állami fiakkerben, egyfelől mi szabadkai dandyk, másfelől egy-egy csinos hebron rózsza.

— Van szerencsénk bemutatni magunkat, mi szabadkaiak vagyunk!

— Mi pedig bajmokiak vagyunk.

Az állami bemutatás után, próbaudvarlást tartottunk és az pompásan sikerült. És aztán? — da capo al fine.

II.

Bajmokon, amint a nagykapun beértünk, jobbra indultunk el, irány a falu tornya volt.

A terjedelmes faluak rendezett és jól kövezett utcái vannak, csak gyalogjárdája emlékezteti az embert a via dolorosa-ra, amelyen hajdan a megváltót vonszolták ki. Különbözik azoknak, akik az ut kezdetén meggyóntak és megáldoztak, teljes bucsu lón adva, de meg is érdemelték a egyik-másik még az utolsó kenetet is fölvette lelkiismerete megnyugtatóására.

valósulnak? Maguk a tanítók maholnap sztrájkolni kénytelenek, annyira tul vannak terhelve növendékekkel. És ebből kifolyólag, míg egyrészt természetesen találjuk, másrészt minket is bánt az, hogy maholnap ugy beszél a miniszterium a várossal, mint kocsis a lovával. Éppenséggel nem tudjuk és nem akarjuk megszokni, hogy a miniszterium — per utasítom, parancsolom, szigoruan elrendelem, megkövetelem stb. kicsinyítő kitételeket használ és e szokatlan, az ország harmadik városához éppen nem illő konverzálásnak maga a hatóság az oka.

A magánéletben se boldogul az olyan ember, aki százfélebe kap egyszerre és persze egyet se végez el sikeresen. Hatóságunk is nyargal a kasszárnya-építésen, hogy a dédelgetett huszárságot sakkba tartsa és palotát épít ígéretben a lovak számára, mi alatt istálló-féle kunyhókban fülled a népnevelés . . .

Mi egyenesen a kiállításra vonultunk fel, a helyi szokást respektálva . . . beállítva. A kiállítás igazi külföldi képet mutatott. Volt ott a mézeskalácsnoki iparművészettől kezdve, a magasabb böcskorművészetig minden. A különböző nemzetek csoportjából legérdekesebb volt a kollózó bunyócsoport és a tájcsoló svábok.

Végre is bementünk a honi kereskedelem állandó pavillonjába, az „Illés, Vojnits és társai“ czég bajmoki főkbazárjába. Itt aztán Szabadkaország férfiai és hölgyei, kedélyes tatálkát rögtönöztek. Azután mi elváltunk és megtekintettük a leányvásárt, miután ez leginkább szakmánkba vág és itt az a megtiszteltetés ért bennünket, hogy a nemzetközi jurybe is be lettünk választva. És ez lön Muki barátunk átka, mert egy benszüllött kis lány ellopta a szívet és kénytelen lesz ezután kirándulni, hogy megkeresse, ami azt hisszük, sikerül is hamarosan, mert biztos nyomon jár már is.

Végül még megtekintettük a világtárlat legszebb épületét, a templomot, amelynek freskói és üvegfestészeti ablakai igazán remekek, amint ezt a jury elcöke, Kovács Vazul pápa is elismerte.

A kiállítás terét mielőtt elhagytuk volna, egyes emléktárgyakat vásároltunk be, leginkább a mézeskalácsnokság remekeiből, azután saját fogatunkon tettünk egy sétát a külvárosi részekben. Meglátogattuk a budakessi operát, ahol valami balletre tájcsoltak, a

Hát a tanítói kar belélete mikor lesz rendezve? az érdem mikor lesz méltányolva: a fokozati és előmeneteli rendszer behozatala által? A helyettesek és ideiglenesek mikor véglegesítettnek? és a kvalifikáció hiányában lézengők mikor küszöböltnek ki?

Nagymosást kérünk a tantestület szennyesére is!

És hogy a népoktatás kellően felvirágozzék s a miniszterium is kellően respektálja a várost, ne pedig úgy beszéljen róla, mint terra incognitóról: egy reform-indítványunk van erre. Tegyen lépést a város a miniszteriumnál arra, hogy a tanfelügyelőség itt székeljen, vagy legalább is az altanfelügyelő. Hiszen ha Bácska maga egy kis ország az országban, akkor Szabadka maga egy kis megye a vármegyében. És ha a csongrádi tanfelügyelő nem Szentesen, hanem Szegeden székel, mért ne székelne a bács-megyei is Zombor helyett Szabadkán. Hiszen a kulturális központ itt van. Vagy emancipálja magát Szabadka és teremtsen lokális tanfelügyelőséget. Akkor aztán egyrésztől nem lenne mindenben a város a bűnbak a miniszterium előtt, másrésztől a dolgok élén egy biztos kormányzó állana, ami aztán a gyors haladást és a népoktatás ügyének sikeres lebonyolítását eredményezné.

Igy érthetjük meg a polgári fiúiskola rég vajudó tervének megvalósulását is és több olyan iskola kivételét, aminek hiányával vagyunk és

Makkhetesben pedig a falu rosszait adták harmadfél cigány mellett.

Legérdekesebb pontja azonban Bajmoknak a Lichtneckert vendéglője és nemesak hogy beillene a falu közepére, de beillene Szabadkára is. Egy darab nagyváros ez falun. Izléses építkezés az utcái fronton, nagyvárosias kertí mulatóhelyiség az udvarban. Diszes hölgytársaság ült szokatlan kört képezve, mikor bementünk. Egy-két férfival garnirozva a hothvolé családi körét, amíg távolabb egy kifogástalanul játszó cigányzenekar koncertizott. Mi már az asztalnál a második körbe jutottunk és ha még egy csapat jön, azt már keresztbe kell fektetni. Éppen előttünk ült egy bódító szép barna leányka.

— No fiúk! — mondok — ez a falu szépe. ezt meg kell hódítani a város számára.

Meg is eredt a kokettirozás és már az introdukciót hatásosan eljátszottuk, mikor a foyerből a pesztronka karjáról egy kedves kis bébe kiált a mi célba vett falusi libánkra, hogy: „mami!”

— Hej Lichtneckert bácsi, nagy kár, hogy mi csak ma jöttünk ki és nem tavaly; a többi a lánya tudná megmondani.

Még egy sétát tettünk a legsötétebb Bajmokban, aztán hazazonáztunk a bajmoki világtárlatról.

Kunlított.

valóságuk csak idő kérdése kell, hogy legyen, mint pl. a földművelőiskola, a polgári leánytanodával kapcsolatos női kereskedelmi iskola, magasabb és állandó alapon szervezendő ipartanoda és kereskedelmi szakiskola.

Leánynevelésünk is annyira foggyatékos, hogy ma, mikor még a nőképzés is itt van, se felel meg az ország harmadik városa kulturális kelleméinek. Hátha egy napon akár a miniszterium tulkövetése, akár a hatóság könnyelműsége miatt a képezdét is elveszítjük, akkor mi marad? az egy polgári leánytanoda, mert hisz az alantas jellegű zárdai leányiskola nem numerál.

Kellene tehát itt egy felső leánytanoda, egy magasabb jellegű nőnevelde, amint ezt már a haut-vaulé körében is többször hallottuk hangoztatni.

Végül ami a gymnázium elpaposítását illeti, az úgy látszik, csak: részletes holdfogyatkozás lesz és azóta a máltai lovagok is jobban meggon-dolták. És ez így van jól, kivéve a helyettes tanárok ügyét, mert az se-hogy sincs jól, így örvendetesen halljuk különben, hogy ez ügyben is megmozdultak — utópiában.

Ez a mi tanügyi beszámolóunk!
Sz.

Vasárnapi munkaszünet.

(A miniszter rendelete.)

Rendelet.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-cz. 3. §-a következőleg szól:

„A kereskedelemügyi miniszter fölhatalmaztatik, hogy saját hatáskörében rendeleti uton határozza meg:

a) azon ipar-nemeket, melyeknél azért, mert az üzem félbeszakítása lehetetlen vagy a folytonos üzemben tartást a fogyasztó közönség vagy a közlorgalom igényei vagy valamely hadászati vagy egyéb közérdek jelesen ipari indokok feltétlenül megkövetelik, az ipari munka az első szakaszban megjelölt szünapokon is végezhető lesz;

b) azon módokat, melyek mellett azok a kis iparosok, kik maguk, segédek és tanoncok igénybevétele nélkül lakásukon dolgoznak, a munkaszünet alól fölmentendők

E rendeletek megállapításánál a kereskedelemügyi miniszter a belügyi és földművelésügyi miniszterrel, Horvát-Szlavonországra nézve a horvát-szlavon dalmátországi bannal egyetértőleg jár el.

A kereskedelemügyi miniszter ezen rendeleteket, valamint az ezeken később eszközölt módosításokat utólagosan az országgyűlésnek bemutatni köteles.

Ezen törvényhozási fölhatalmazás és egyetértés alapján tehát az alábbiakban meghatározom azon ipar-nemeket, melyeknél az ipari munka ugyancsak az alább előadott módok mellett vasárnapokon, valamint Szt. István király napján is végezhető lesz és pedig:

I. mert az üzem félbeszakítása lehetetlen:

1. az agyag-, porcellán-, majolika és kőedény iparnál, nemkülönben a mész-, fűsz-, cement- és téglá-égető iparnál: kizárólag az égetési munkák;

2. a bőr-iparnál a kavarási és bőrfor-gatási ipari munkák, de csak legfőbb délelőtti 9 óráig;

3. a cukor-iparnál a cukor-gyártással és finomítással járó munkák;

4. az ecet-iparnál a föltöltési és az erjedési műveletek körül végzendő ipari munka;

5. a fehérítési iparnál a chlorozási és lugzási munkák legfőbb délelőtti 10 óráig;

6. a kender-áztatási iparnál;

7. a keményítő iparnál;

8. a kő-olaj finomító-iparnál azon ipari munka-rész, mely a végzendő művelet természeténél fogva félbeszakítást nem tűr;

9. a légszesz-iparnál kizárólag a légszesz előállítására, a lámpák meggyújtására és eloltására szükséges ipari munka;

10. a malmoknál az őrlési művelet;

11. a kertészeti-iparnál a termeléssel és műveléssel kapcsolatos félbeszakíthatlan és sürgős munka;

12. a papir, papir-pép és celulóz-iparnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

13. a pótkávészakítás iparban azon ipari munka, mely őszszel a répa vagy gyökér földolgozására és szárítására elkerülhetetlenül szükséges;

14. a sajt-készítési iparnál és

15. a szalámi gyártásnál a félbeszakítást nem tűrő munka;

16. a selyem iparnál

a) a selyemgubók beváltásának ideje alatt a selyemgubók átvétele, továbbítása, fojtása és gondozása körüli munkák;

b) a selyempéte készítés által igényelt munka;

17. a serfőző maláta és

18. a szeszipar, valamint a szeszfinomítás és élesztő gyártás, nemkülönben az élesztőnek elfuvarozása;

19. a szünyomásnál és kőfestéknél végzendő azon munkák, melyek a folytonos üzem félbe nem szakíthatása miatt szükségesek;

20. a tésztagyártásnál, a szárítással egybekötött munka déli 12 óráig;

(Vége köv.)

T a n ü g y.

A szabadkai m. kir. állami tanítónőképezdében a felvételi vizsgálatok az 1891/2. tanévre nem mint előbb közölve volt, szeptember hó 1-én, hanem a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. ministeriumnak f. évi június hó 5-én 11004 sz. a kelt. rendelete értelmében augusztus hó 29-én reggel 8 órától kezdődőleg fognak megtartatni. Erről a szülők és más érdeklődők azon megjegyzéssel értesítettnek, hogy az előző értesítésben foglalt minden további feltételei és körülményei a feltételnek változatlanul fennmaradnak.

Irodalom, művészet.

A palicai szinkör létesülése tehát még sem volt csalfa álom; mert B á t o s y Endre szintársulatának titkárja F ü r e d i Károly oly szép bérletet gyűjtött, hogy a kezdet nehézségei legyőzötteknek tekinthetők. Mi biztosra vesszük, hogy műpártoló közönségünk rajta lesz, hogy a szintársulat kitűnő

anyagi és szellemi sikert érjen el Palicsra. Az első (ünnepélyes) előadás, — mint már említettük, szombaton, f. hó 11-én lesz. Előadás hetenkint tartatik és pedig: kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnap. Az előadások esti 7 órakor kezdődnek, hogy a szabadkai közönség még a fél 7 órai vonattal kiutazhasson Palicsra.

Opera társaság. A magyar királyi opera és a népszínház tagjaiból alakult körúton járó operatársaság ma tartja egyetlen előadását. A részletes program a plakátokon olvasható. Mi csak röviden hívjuk fel a közönség figyelmét e rendkívül élvezetes egy estélyre.

Közzgazdaság, ipar, kereskedelem.

A pénteki heti piacz élénknek mondható. A nyári nagy munkákhoz szükséges eszközök mint kasza, fa-villa, gereblye stb. nagy mennyiségben elfogytak. A termények minden fajából bőven bekerült. A gabona hozatal elégséges volt. A fokozatosan eső árak kedvezőtlenül hatottak a gazdákra, a vételkedv szilárd maradt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek: Tiszta buza: 8-80. 9-20. kétszeres: 7-20. 7-40. Rosz: 7-10. 7-20. Arpa: 6-20. 6-40. Zab: 5-40. 5-60. Tengeri: 6-10. 6-20. Élő sertés szedett: 38. 40. faj: 41—42 kilogrammonként. Hal kevés és részben konfiskáltatott. Boromfi nagy számmal, de még mindig busás áron kellett a kofa asszony-ságoknak megfizetni. Szalma, széna, fa és tüzelő anyagok gyéren kerültek be. A barom vásáron kevés élénkség uralkodott és gyenge forgalommal végződött.

Miklós Gyula borászati kormány-liztos és a Bács-Bodroghmegyei gazdasági egyesület kiküldöttségei f. é. július hó 5-ik napján, tehát ma vasárnap d. e. 10 órakor a „Pest szálló“ nagytermében a szőlőművelésről, különös tekintettel a homok talajokra — elméleti, — ugyanaznap délután 3 órakor pedig a palicsi fürdő-intézetnél, — gyakorlati előadást fognak tartani, melyre a közönség meghívatik.

A városi közbvágóhídon a múlt májusi hóval szemben f. évi június hóban a közszükségletre levágatott bika 3, ökör 13, tehén 196, egy éven felüli borjú 14, egy éven aluli borjú 311, összesen 537.

CSARNOK.

Szeretlek . . .

Szeretlek, édes angyalom!
Megtint csak ezt kell vallanom;
Mint egykor, zenge lánykorodban,
Nevedre szívem vágyva dobban.

De most szerelmem még nagyobb,
Százszor szerelmesebb vagyok;
Tíz év minden tűzét — egészen
Megíjodón — egyszerre érzem.

Sovárgom első csókotat
És szívem hűséget fogad, —
Ábránd világa, tiszta égbolt:
Főléled újra mind, mi szép volt.

Látlak mint méla árva lányt;
Nem kérdezem: mi fáj? mi bánt?
Megértelek, szívemre sárlak
És bucsút intek a világnak.

Van kis szentélyem, otthonom —
És te velem jössz, angyalom!

Megyilhat az örvény alattam:
Oltárom lángja olthatatlan.

Kapocsnak a gyönyör kevés;
Csalódás, bánat, szenvedés
Forrasznak úgy két lelket össze,
Hogy nincs a szárnyuk megkötözve.

Ah, én használtam szárnyamat!
Ha jött a kéjes pillanat:
Égi muzsát, földi szerelmet
Együtt találtam én tebenned.

Szerelmem és költészetem
Te voltál és te vagy nekem;
Asszony te menynek folytatása!
Ezsmény, te muló percz varázsa!

Szeretlek, a tied vagyok,
Szivedben élek és halok;
Örök szerelem mámorának
Habján nyiló rózsáin, csodállak!

Oh édes ajkak! szép szemek!
Vérem lobog, szívem remeg;
Ugy érzem, a hegycsucsra értem:
Nem juthat magasabbra éltem.

Nem, nem lehetek boldogabb!
Melyről álmodtam: ez a nap;
Szeretnék most megsemmisülni,
Lángok közt az égbe repülni.

Rudnyánszky Gyula.

HI RE K.

Lapunk elárúsítása ezentul nemcsak a szerkesztőségüél és a lapkihordóául leend, hanem a messzebb lakó közönség kényelmére: **Miskolczy István** (ezelőtt **Krécsy György**) deák-utcai könyv- és papirkereskedőnél is kapható lesz számonkint. Ugyanitt a lapra előfizetés és hirdetés is felvételik.

Közima Haynald Lajosért. Majorossy vikárius generális közimákat rendelt el a beteg bíboros érsekért. Kalocsai távirat szerint: Haynald Lajos bíbornok érsek állapota rosszabbra fordult. Ereje fokozatosan gyöngyül. Az orvosok a beteg állapotát reménytelennek mondják.

Katonai hírek. Lobkovitz Rudolf herczeg, altábornagy, a IV. hadtest parancsnoka az itteni helyőrség felett szemlét tartandó, f. hó 6-án városunkba érkezik. Ő és több magasrangu tiszt, — köztük **Rohonczy huszárezredes**, — pár napig városunk vendégei lesznek. Ezredük itt állomásozó 4-ik zászlóalja f. hó 28-án Budapestre megy, ahol (a hó 28-tól aug. hó 14-ig) a daudár- (aug. 14-től 24-ig) a hadosztály őszi nagygyakorlat, (aug. 24-től szept. 5-ig) gyakorlatokban vesz részt. A lefújás után, mely szept. 5-én lesz, a 4-ik zászlóalj a 2-ik fogja Budapestről felváltani.

Kánikula. Megbocsátod kedves olvasó, hogy iguibban írjuk e sorokat; de ebben a rekkenő melegben nem tehetünk másként. A jó öreg nap teljes erejével tüzel le ránk, s a hőmérő már délelőtti 10 órakor 34° Reaumurt mutat. Le rí rólunk a ruha, s irigyeljük a „legötlétebb Afrika“ beanszülötteit, mert hozzájuk még nem jutott el a civilizáció — ök ruha nélkül járhatnak. A merre járunk mindenütt legyező suhogást hallunk és a kis leányok szive sem hideg most az udvarlók iránt. Nem is csoda, hogy a szerelmes ember — olvadozik! . . . Ebben a melegben.

Szegedi kacsa — Szabadkáról.

A „Szegedi Napló“-ban olvassuk az alábbi esetet: „**Ferdinand bolgár fejedelem**, mint értesülünk — átutazott tegnap délután Szabadkán. A vonat 6 óra 19 perckor érkezett a szabadkai állomásra, ahol 20 percig időzött. A fejedelem, aki Bécs mellett nővérét látogatta meg, a szabadkai peronon kiszállt s azok, akik az inkognitóban utazó fejdelmet fölismerték, élénken megéljenezték.“ Hát biz ez „kacsa“, mert itt erről senki nem tud semmit, még az állomásfőnök sem.

„**Hivatalos orr**“ czimvel a „Független Ujság“ megemlékezik leendő asphal munkálatainkról, ekként: „Szabadka város a lerakandó járdák aszfaltmunkálataival egy angol társulatot bizott meg. A magyar aszfalt-társaság ugyan előnyösebb feltételek mellett ajánlkozott e munkálatokra, de hát régi és eléggé nem kárhoztatható szokás már az Magyarországon, hogy a magyar ember le van szorítva a vállalatoknál. A szabadkai aszfalt ügye különben felebbezés folytán a miniszteriumhoz került s onnan utasították a várost, hogy a szerződést a magyar aszfalt-társasággal kösse meg. Ezt az utasítást Szabadkán zokon veszik, pedig semmi baj sem történt, csak a hivatalos személyiségek orra lett egy kicsit hosszabb.“

Drága vacsora. Osztrogonátz Károly V. köri lakos 3-án éjjel 1/2 12-kor **Ercsényi Antal** né kocsmájába tért be megvacsorázni, szekerét és lovait a kipu előtt hagyva. Mikor indulni akart hazafelé, lovainak és szekerének csak hült helyét találta. Érdekes a dologban az, hogy Osztrogonatz egy kis lányt ültetett kocsijára, hogy arra vigyázzon. Külömben a lányka megkerült!

M. kir. ménlovak elszállásoltatásával a környék fiókménteletet beutazó tiszt Szabadkán nincs megelégedve. Mint nyilatkozott: nem várta Szabadkától, hogy a drága méneket oly piszkos, alacsony, egészségtelen istállóba szállásolja el, mit ugyan most nem jelent fel, de tudomásul véteti az illetékes helyen t. i. a m. kir. mén-telepnél.

A helybeli m. kir. adóhivatal személyzete tegnapelőtt pénteken bucsuzott el Fuhrherr János a nyugalomba vonult adótárnoktól. **Kramarics Sándor** ellenőr, oly szivrehatólag ecsetelte szeretett főnökük és tisztársai közötti barátságos viszonyt, hogy önkénytelenül könnyeket facsart valamennyiök szemébe, de leginkább elérzékenyítette a távozó főnököt, ki meghatottságában válaszolni sem volt képes, csupán néhány meleg kézszorítással köszönte meg hivataltársainak személye iránti ragaszkodását. Ez alkalomból kiemeljük, hogy az adótárnoki állásra **Kramarics Sándor**, ennek helyébe pedig ellenőrül **Wébel Béla** lett ideiglenesen helyettesítve.

Az országos lapokban olvassuk, hogy a pénzügyminiszter az adók behajtását jul.—aug. hónapokra felfüggesztette. Ez a kedvezmény városunkra úgy látszik nem szól, mert naponta látjuk a végrehajtót és becsü-söket szekerezni ki a tanyákra. Szerintünk ez nem járja, vagy talán e tulbuzgóság nem is a kincstár érdekéből történik?

Orpheum. Végig szenvedtünk egy előadást a Pest szállodában sátoztott **Orpheumban**. Mily élvezetes estét lehetne eltölteni ott, a kertben, ha félcsupaszra vetkösött olcsó szépségek nem szerencsétlennének éneknek csutolt rikácsolásaikkal, s a komikus urak nem untatnának örégi, de trágár élceikkel. Nem ártana, ha az illeté-

kes hatóság egy kis sörpést rendezne a „Pest szálló udvarán — esténként! . . . Azt szinte elhallgatjuk, hogy a komédiának mindig nagy közönsége van. Szégyeljük!

Megbolondult órák. Olvasóink azonban kitalálják, hogy a szabadkai toronyórakról van szó. És valószínűleg azt hiszik, hogy az óráknak az a rögeszméjük, hogy — pontosan járnak. Nem, ellenkezőleg! Mult éjjel a toronyórak népgyűlést tartottak, s köszönetüket nyilvánították a hatóságnak, amért elhatározta, hogy megigazítja őket! Ez rögeszme! . . .

Vizet kérünk! Egy pár nap óta városszerte hangzik a panasz, hogy nincs ivóvíz. Hogy mi lesz ennek a következménye, azt könnyű elképzelni, de mi a hatóságot okoljuk már előre, minden bajért, mely e forró, száraz időben fenyeget ivóvíz hiányában. — Bezzeg ha artézi kutunk volna!

Miért nem locsolnak? Utczáink portengerben usznak, a levegő elviselhetetlenül tikkasztó; de azért hatóságunk még nem látja elérkezettnek az időt, hogy napjában legalább egyszer locsoltasson. Nincs-e a toronyalatt székelő uraknak tüdejük, hogy az egészség ellenes állapotokat oly nagy közönnnyel hagyják változatlanul.

Elhunytak 1891. június hó 15—31-ig összesen 96-an. Ezek közül a 15-ik életkort túlélték: Francziskovics Jeremiásné 25. Kiss Mária 15. Mijics Miláné 32. Vukovics Mihály 90. Horváth Veronka 17. Paics Kázmér 15. Csóvics Istvánné 37. Francziskovics Gergely 34. Luka Simonné 21. özv. Zomborcsevits Pálné 70. Szekenderovics János 38. Matkovits Józsefné 50. Mamtzics Jánosné 65. Klement Ferencz 86. Simics Simonné 24. Andravics Sándor 22. Pleszkovits Józsefné 42. Kojulovics Lázár 78. Virics Róza 20. Zemkó Istvánné 29. Barkics Ferencz 75. Storgl Géza 17. Farkas Andrásné 30. Kádár Márk 28. Vujkovits L. Jakabné 62. Bukvics Albertné 77. Illés Német Tamás 72. Trbkovics Konta 23. Margit János 20. Virajczin Illésné 82. Rózsa Györgyné 85. Horváth Alm. Benedekné 50. Kuluncsucs Lőrincz 47. Rákics Alexa 42. Szabó Mihályné 64. özv. Vojnics h. Istvánné 80. Lakó Mártonné 78. Kovácsévics Balázs 59. Hevérý Sándorné 37. Bulyovcsics János 80. Szekulics János 82. Jurics Tamásné 22. Hegedüs Miklós 29. Borovits Györgyúé 81. és Mák István 56. Béke velük.

Örült késmüves. Flossberger helybeli lakos már hosszabb idő óta nem volt normális állapotú ember, szerdán éjjel pedig kitört rajta teljes mértékben az örültség. Felkeltette feleségét és azt mondta neki, hogy nem tudja mi baja van; az orvosok beadtak neki valami porokat, s azoktól meg kell örülnie! Felesége megijedt, és felkapván az égő lámpást kifutott a szobából. S ez szerencséje volt; mert Flossberger törni, zuzni kezdett mindent ami keze ügyébe esett. A szegény asszony látva ez örjögést, a rendőrséghez futott jelenteni, hogy a férje megörült. Andrásék azonban — kinevették! Keserves sirására végre szegődött melléje néhány elszánt vitéz, kik a lakásba térve, Flossbergert annyira dühöngeni találták, hogy csak megköltözve szállíthatták a kórházba. Ott fekszik most tökéletes Adám costumben, mert minden ruhát lesszaggatott magáról.

A „Szabadkai kereskedő-íjak társulatának“ f. é. június 27-én a város-
ligetben megtartott bálján felülfizettek: Kunetz testvérek 10 frt, Freudenberg Zs. 5 frt,

Gálfi György 3 frt 80 kr, Ohrman Kálmán 2 frt, Schlesinger Sándor 2 frt, Ziffer D. A. 2 frt, dr. Klein Adolf 2 frt, Stern Adolf 2 frt, Bausnits János 1 frt, Sugár Béla 1 frt, Schulhoff Béla 1 frt, Rohonczy Lőrincz 1 frt, Czeizner Gyula 1 frt, Geiger Mór 1 frt, Ripp Bernát 1 frt, Taussig Vilmos 50 kr, Geiger Gyula 50 kr, Vojnits Oszkár 50 kr, Sucsits Leona 50 kr, Lustig Miksa (Bécs) 50 kr, N. N. 40 kr, összesen 38 frt 70 kr. Fogadják a nemes szívi adakozók kik a betegsegély alaphoz adományokkal hozzájárulni kegyeskedtek, ezuton is a társulat legforróbb köszönetét. Fogadják továbbá mindazon tisztelt hölgyek s urak — kik a sorsoláshoz szép, csinos tárgyakat adományozni kegyesek voltak — s ezáltal a fenntemlített alapot nem kevésbé növelték, valamint Freudenbergné, Miskolczyné, Mamuzsitsné urhölgyek, ugy Lipozencsits Teréz, Kammerer Mariska és Horovitz Róza kisasszonyok, kik sorsjegyek elárulásában buzgólkodtak, a társulat mély köszönetét s hálóját. A bál bevétele 345 frt 30 kr, kiadás 178 frt 41 kr, tiszta jövedelem 166 frt 89 kr. Ez összeg a helybeli takarékpénztárban a létesítendő segélyalap javára, gytimölcsoztesítés végett, elhelyeztetett.

Éhségből poéta. Egy pöre gatyás, pozsgás arczu suhancz andalogta többszörösen végig a pénteki hetivásáron gyümölcsös, kenyeres és más élelmiszeres kofák sorait. Szegényt — noha pozsgás arca ellenkezőt állított — kegyetlenül gyötörte az éhség! Hangos, rivó hanggal szakadatlanul zengte: „Éhes vagyok! Jaj Istenem be éhes vagyok! Éhes vagyok! . . .“ ön szerette dalát. Mi oknál fogva hagyta figyelmen kívül a lármás kéregetőt — éhség szenvedőt (?) a rendnek éber öre?

Égő szalma. Szigoru szabályok hozása volna óhajandó a szalma és más tűzveszélyes anyagok a város belterületéni felhalmozása ellen. 3-án d. u. fél 1 órakor Gulyás-Oldal István V. kör, Imre-utca, 683. számú háza udvarán felhalmozott kukoricaszár és szalma fogott eddig ismeretlen okból tüzet. A tűzörség idejekorán lokalizálta azonban és így a nagyobb veszély elhárítottatott.

Titkok a „titkos rendőr“-ről. Van itt Szabadkán egy Kulka nevű személyiség, kit az egész város mint titkos rendőrt ismer. Mi nem tudunk arról, hogy a város ilyen hivatalt létesített volna, s arról sem tudunk, hogy Kulka lenne kinevezve ez állásra. De a főkapitány tarthat magának „spiczlit“ ahányat akar; habár azoknak épen nincs joguk valakit kérdőre vonni, vagy megmotozni. Ez a személyes szabadság góromba megsértése. És nincs joguk olyan dolgokat csinálni amilyeneket Kulka ur csinál. A többi közül kiböngészünk egyet, ime: Kulka napokon, heteken át felbujtatott egy rőfőskereskedő segédet, hogy lopjon a gazdájától egy tuczat zsebkendőt s azt adja el neki. Azután elment a főkapitányhoz és feljelentette a kereskedő segédet, mint tolvajt. A kereskedő segédet elfogták, ártatlansága bebizonyult, de állásától megfosztatott. Mit érdemel már most a titkos rendőr? Vagy kriminális elé állítani, vagy kiűzni a határból! . . .

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Árlejtési hirdetmény

tégla-járda lerakására.

Szabadka sz. kir. város belterületén a fennálló járda-szabályzat I., II. és III-dik kerületéhez tartozó utcáknak tégla-járdával leendő ellátására ezennel pályázat hirdetik.

A pályázati feltételek következők:

1. A vállalkozási szerződés 3 évre köttetik meg.
2. Ajánlattevő tartozik zárt ajánlatában 4 db minta-téglát mellékelni, melynek méretei és alakja tetszés szerint választható.
3. A munkát következő részletekből álland: a) földgyengetés négyszög-métereinkint, b) homokozás, c) lapjára fektetett burkolat, d) élére rakott burkolat, e) folyókák, f) élére rakott szegély-sor.
4. Pályázati határidő f. évi július 15. déli 12 óra, mely időig a lepecsételt ajánlatok Szabadka sz. kir. város tanácsára címezve ezen felirattal: Pályázat tégla-járda lerakására, nyujtandók be.

5. Biztosíték 2000 frt készpénz, vagy óvadékképes értékpapír, mely az ajánlat-hoz melléklendő.

6. Elkésve érkezett, ugy táviratilag tett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

Egyéb feltételek és felvilágosítás a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt adatik meg.

Kelt Szabadkán, 1891. június 25.

A városi tanács.

Schönstein Mór és fia

Ajánlják saját készítményü cement és mosaiklapokat a legjobb minőségben, továbbá vállalnak mindenféle betont, granitterasztó cementcsatornázást, izolálást, (új épületeknél) aszfaltirozást és nedves falak, illetve lakások szárazzátételét a legjutányosabb áron.

Becses megrendelések Kőlcsei-utca 252. h. sz. vagy **Schönstein és Holtzer** cégénél kéretnek. 9-12

Bolti állványok eladása!

Jókarban levő bolti állványok és tartozékai, továbbá kirakati szekrények stb. jutányos áron eladó.

Bővebb értesítést adnak

Kunetz Testvérek.

Siposs Dezső czipész

ajánlja jól berendezett saját készítményü

czipő-raktárát,

elvállal egyszersmint bármimemü javításokat is, melyeket pontosan és olcsón készitek el.

Becses megrendeléseiket kérve, a közönség szives pártfogásába ajánlom magam. Üzletem: Kazinczy-utczában, (régí Gőmbköttő utca) van.